

Şol gözeliň goşa gara haly bar...

Category: Kitapcy, Psihologiýa

написано kitapcy | 22 января, 2025

Şol gözeliň goşa gara haly bar... ŞOL GÖZELIŇ GOŞA GARA HALY BAR...

Gündogarda, şol sanda biziň halkymyzyň arasynda, ýüz-gözdäki, umuman ynsan bedenindäki meňleriň hem özboluşly ýorgudy bar.

«Agzy meňli aşa ýakyn, eli meňli işe» biziň ilimizde ýörgünli ýorgutlardan biri. Ýogsa-da esewan bolan bolsaňyz, hindi filmlerinde ýaş-söýüşýänleriň roluny oýnaýan aktrisalaryň köplenç iki gözüniň aralygynda, käte-de çat maňlaýynda meň goýýarlar. Meň baradaky yrymlardan bihabarlar üçin bu ýöne şeýle gahrymanyň görküne bezeg berjek bolup ediläýen ýaly bolup görünýär. Hakykatda bolsa her meňiň öz ýorgudy bar. Meň ýorgudyny bilýänler üçin ol eýýäm gahrymanyň gylyk-häsiýetini aýan edýän alamat bolýar.

- Bu yryma görä iki gözüniň aralygynda haly bolan yşkbaz bolýarmyş. Olaryň gylygy mylaýym, özlerem diýseň mähriban bolarmyş, iki gözüniň ortasynda meňi bolan aýal bolsa erkek kişini, erkek kişi bolsa aýaly mylaýym gylygy, mylakatlylygy bilen bada-bat özüne maýyl edermiş.

- Çat maňlaýynda meňi bolan adam diýseň bagtly bolarmyş, dünýäde zar zady bolmazmyş, geljege diýseň ynamly gararmyş. Olaryň yşgy gaýnap durarmyş, söýüşýäni köp bolarmyş. Ýöne olar gopbamsy bolarmyşlar. Durmuş olary kynçylyklaryň üstünden eltermiş.

– Meňliniň roluna ýüzi hally gyzy surata düşüripsiňiz? Ady Meňli bolany üçin şeýtdiňizmi? Ýöne Meňliniň meňi gulagynda, burnunda ýa başga bir ýerinde-de bolup biler-dä? – diýip, sorag berenimde Alty Garlyýew maňa şu ýokarda getiren yrymlarymy aýdyp beripdi.

Ol: «Beýik şahyry Meňli görki-görmegi bilen däl-de, ýürek mähri, mylakatlylygy, mähremligi bilen özüne bendi edendit diýip çak edýän» diýibem sözüniň üstüne goşupdy.

Bu yrymlar ýerliklimi, dälmi, synap görerin diýseňiz eşiden, okan zatlarymdan peýdalanyp, menem size birnäçe maslahat bereýin. Galany siziň özüňize bagly.

- Durmuş ýoly giňdir, giden derýadyr. Onda pylan zat meniň bilen-ä bolmaz diýip bolmaz. Bilip bolmaz. Bir sebäp bilen iki gulagynda-da goşa haly bolana duş geläýseňiz ägä boluň. Olar mekir hem duýgur bolarmyşlar, boljak işleri öňünden bilermişler. Özlerem diýseň kitaphon, üstesine-de ukyply bolarmyşlar. Olaryň ukyby göreni haýran galdyrmış. Maşgalasyna

wepaly bolarmyşlar, çagalary köp bolarmyş.

- Gulagynyň birinde goşa haly bolanlary görseňiz ýanyna gülüp baryň, olaryň ýürekleri açyk, ýüzleri gülüp durandyr, öýi mydama ala-ýazdyr, dostlaryndan doludyr. Olara söwda et, şertnama baglaş diýseň... Olaryň aňy-üşügi söwda-satyga, pul toplamaga ýugrulan bolar. Ýöne käte şu açyk ýüzlülükleri, myhmansöýerlikleri olary kyn ýagdaýda-da goýup bilýändir.

- Durmuşdyr, bilip bolmaz, sag gulagynda ýeke-täk meňi bolan bilen iş salyşmaly bolaýsaňyz, aýtjak sözüňizi saldarlap görüp, onsoň aýdyň. Olar akylly, dana bolýandyr, basjak ädimini ölçerip-biçip basýandyr. Özdiýenlidirler, yňdarmaragam bolýarlar. Beýle adamlar hakyt syýasat üçin ýaradylan bolýarlar, köp zady bilýärler. Ýöne häsiýetleriniň umumy beýanyňy hem unutmam – özlerini hondanbärsi tutýandyrlar. Olaryň işini görýänem häsiýetlerindäki şu kemçilik bolýar.

- Men size ýene bir maslahat bereýin – gulagynyň içinde goşa haly bolanlar bilen gabat gelseňiz olaryň biçak edenli we dikdüşdi bolýanlaryny unutmam. Olar bir diýenlerini tutup, ýer depip durandyrlar. Şeýdibem iş salyşýan adamlaryna hupbat ýuwutdyrýandyrlar, sazyň ölemenidir. Olar saz baş goşup, şol ugurdan gitmeler uly abraýa ýetýärler. Ýöne bular zatdan heder edýän däldirler.

Agyr, çözmese kyn meselelerini şänik döwen ýaly edäýýändirler.

- Ýola çykýsaňyz eňegi meňli bilen çykyň, olar çydamlydan göwünleri giň, geçirimli bolýarlar. Ýöne bular durmuşda özlerine peýdaly möhüm wakalary, işleri duýgulary duşlaryndan geçenden soň bilip galýarlar.

- Dost tutunmakçy bolsaňyz men size burnunyň ujy meňli adamlardan dost tutunmagy maslahat berýän. Olaryň ýanynda müşgil iş bolmaz, edenleri şowunadyr. Özlerem göwünleri näme islese, şonam edýändirler, telekeçidirler, tutan işlerem şowuna düşüp barýandyr. Giň göwün bolýarlar, olardan köp peýdaly maslahatlar alsa bolýar.

- Ýokardaky dodagynda, burnunyň aşagynda meňi bolanlar özlerine erk edip bilýän adam bolýarlar. Beýle adamlar tutan maksadyna zähmete, güýjüne, zoruna daýanyp ýetýärler. Oňat ýaşamany gowy görýärler, gymmat lezzetlere dalaş edýärler, özlerem dostlaryna, maşgalasyna diýseň wepaly bolýarlar.

- Burnunyň ortasy hally bolanlar salyhatly, sypaýydan edepli, telekeçi bolýarlar. Hemişe töweregindäki adamlara kömek etmäge, hemaýat bermäge çalyşýar. Olaryň sözünüň ýalany bolmaz. Ýöne yňdarma ynanjaň bolýarlar. Aýdylan zada garaçyny bilen ynanjaň bolýar. Köplenç olar ezýeti öz ynanjaňlyklaryndan hem çekýärler.

- Gaşlarynyň ortarasynda haly bolanlaryň keýpleri mydama çag bolar, şady-horram bolarlar. Degşip-gülüşmek olaryň halaýan zadydyr. Baran ýerlerem ala-ýazdyr. Toý-tomga barsalar orunlary törededir. Beýle adamlaryň hyrydaram köp bolýar. Onuň dilewarlygynyň, suhangöýliginiň il içinde-de, işde-de oňa peýdasy ýetýär, onuň diýenem geçýär. Ýolbaşçylary hem olary oňat görýärler. Bulardan dost tutunyp bilseňiz olaryň size-de köst-ä ýetmezdi.

- Dodagynyň sag gapdaly meňli hyýalbent bolagan bolýar, bir tutan işini soňuna ýetirmän taşlaýar, köpeltjek bolýar, ýöne ýetişibem bilenok. Aýaklaryny uzadyp arkaýyn otursn wagtynyň üstünden barjak gümanyň bolmaz.

- Dodagynyň çepinde haly bolan salyhatly, sypaýy bolýar. Özleriniňem bussur-ýassyry bolmaz, göwnüne gelen zady aýdar goýbererler. Durmuşdaky ownuk zatlara-da uly ähmiýet berer, gaýgy eder ýörerler.

- Dünýäniň ähli gaýgy-gamyny başyňyzdan aýlap uraryn diýseňiz gaşynyň iki ujunda-sa meňi bolanlar bilen dost boluň. Haýsy gaşynda bolsa bolaýsyn, onuň ähmiýeti ýok. Olaryň güzeran, durmuş barada aladasy bolmaz, bilip bolmaz, güzerany agralaýanda-da olar oňa känbir ähmiýet hem berip duran däldirler.

- Ýokarky dodagynyň aşak eteginde haly bolanlaryň işi mydama şowunadyr. Şol sebäpli hem olar läliksi bolýarlar, naharyna-da gyzmarakdyrlar, tagamam seljeriberýändirler. Özlerem titi geýinýändirler. Aň-düşünjeleri ýüzleýjedir, çöplemedir, ondan-mundan okanja, eşidenje zatlaryndan başga zat bilmezler. Bularyň häsiýetleri hem keýplerine görädir – ynha, görseň, dälişgen, ynjuk adamdyr, soň bir görseň, mylaýym, sypaýydyr. Içiňden «Be, bu şol öňki gören adamymmykanaý?» diýip, geň galarsyň.

- Bilimli, sypaýy, edenli, alçak görseňiz aşakky dodagyny siňe synlaň, bir ýerinde haly bardyr. Beýle adamlar kim-de bolsaň seniň diliňi tapyp bilýändir. Ýöne menden maslahat: olar bilen jedel tutujy bolaýmaň, utularsyňyz. Olar jedelde hemişe jedeliň rüstem tarapyny çalýarlar. Bular her hili çylşyrymly wakalardan hem dogry netije çykaryp, şolardan hem baş alyp çykýarlar.

Ynha, okyjym, meň barada okan, eşiden zatlarymdan ýadyma düşenini saňa aýdyp berdim. Bu, elbetde, halk pähimi, yrymy. Bu zatlara ynansaň-da bolar, ynanmasaň-da. Ýöne öten-geçenlerimiz-ä «Sag gözüň Gündür, çep gözüňem Aý. Meňler hem olaryň daşyndan aýlanýan ýylдыzlardyr» diýip, olaryň bedeninde ýerleşişinden çak tutup, ýüzi meňlileriň gylyk-häsiýetin-ä däl, eýse geljek ykbalyny hem aýdyp berermişler. Ýöne beýle derejä ýetjek bolsak bize geçmişimizden köp zatlary öwrenmek gerek.

Setdar GARAJAYEW. Psihologiýa